

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre.....	16 kor.
Negyedévre.....	4 "
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre.....	20 kor.
Negyedévre.....	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre.....	24 kor.
Negyedévre.....	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkorik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, szeptember 5.

Agrár-programm.

A pécsi gazdakongresszusnak kimagasló és nagy horderejű eseménye volt Majláth József grófnak nagyszabású előadása, melyben egy teljesen kidolgozott agrár-programmot terjesztett elő s azt csekély módosítással el is fogadta a kongresszus. B. e. Károlyi Sándor grófnak, a magyar agráriusok nagyérdemű vezérének emlékeztető gönci levele óta nem volt hasonló fontosságú eseménye a magyar agrár mozgalomnak, mint ennek a mindenre kiterjedő szép programnak a kifejtése és elfogadása.

Majláth József gróf ezzel mindenképpen méltó utóda lett Károlyi Sándor grófnak, igazi vezére Magyarország gazdasági közönségének.

A nevezetes program, mint előbb említettük, mindenre kiterjed. A magyar földet magyaroknak akarja biztosítani s e célból a földbirtok helyes megosztására törekszik, az azokra nehezedő nyomásztó terhek könnyítése, szerencsés hitelpolitika, okos parcellázás, helyes bérleti rendszer és méltányos, igazságos adóreform útján. Az agrárpolitika kiterjed a modern szociális törekvésekre, körébe vonja, szervezi és tömöríti a szövetkezeteket, elő-

készíti az országot a gazdasági önállóságra, segédkezet nyújt a középosztály és a kisemberek helyzetének javítására, a kivándorlás okait megszüntetni, a nép erkölcsi és értelmi színvonalát emelni óhajlja s végül megkívánja, hogy a népoktatás iránya nemzeti legyen.

Ennek a VIII. gazdakongresszus által elfogadott pompás programnak fontosságát emeli az a körülmény, hogy az legnagyobb részét programját képezi a kormánynak is, melynek képviselőiben Darányi miniszter és államtitkárja részt vettek a kongresszuson.

A program egész terjedelmében a következő:

1. A föld egymagában még nem nemzet, de nem is haza. Amde sem nemzet, sem haza föld nélkül nem élhet. Akié a föld, azé a haza: legyen tehát a magyar föld a magyaroké. A magyar föld megtartása nemzeti politikánk vezérgondolata, alapja, gyakorlati érvényesülése, mely nélkül itt e földön magyar politika el sem képzelhető.

2. A föld megtartása, megőrzése lévén alapja egész nemzeti életünknek és fejlődésének: az agrárpolitika legfontosabb feladata, hogy szem előtt tartsa a földbirtok megosztását is. Legyen az megfelelő, azaz olyan, hogy a nemzet nagy tömegét, a földművelő népet jogosan és okosan kielégítse, óhajtott helyzetbe és munkakörbe juttassa.

3. A földbirtok megosztásának, elrendezésének iránya oda törekedjék, hogy a nagy-, közép-, és kisbirtokosok mindenütt lehetőleg egymás mellett, egymással és semmiesetre

egymás ellen oly egységes szilárd erővé, alappá váljanak, melyen közgazdaságunk többi ágai is fejlődnek és egymás táplálói, segítői lehetnek.

4. Mindez pedig csak úgy történhessék, ha a földet felszabadítjuk, felmentjük nyomásztó és elviselhetetlen zálogterheitől, bölcs és okos, szerencsés hitelpolitikával. Ez annál inkább keresztülvihető, mert mezőgazdaságunk, — bár beteg — de még mindig elég benső (intenzív) erővel rendelkezik arra, hogy önerejével rázza le az uszorás és igazságtalan terheket.

5. Amde önerejét is csak akkor fejtheti ki és használhatja fel a tagadhatatlan jelenlévő krízisen való átesésre, ha

a) az államtól joggal elvárható méltányosságban részesül a hitel megoldását illetően;

b) ha az állambirtokos és nagybirtokok bérbeadásánál első és főszóban a parasztnép érdekei vétetnek figyelembe.

c) ha teljesen hamis alapra fektetett adórendszerünket úgy alakítjuk át, hogy az legjobban megfeleljen azon nemzeti politikának, melynek alapja a föld megtartása, arányos boldogító ereje és az igazságos és arányos adóztatás elve.

6. Mindezek nem zárják ki, hogy ne maradjon az agrárpolitika vezetése az államkormány kezében. De akkor elsősorban maga az államkormány legyen tisztában az agrárcélok vezérgondolatával, nemzeti politikánk alapjával. Ez a vezetés, vagy bármely agrárpolitika csak akkor lehet eredményes, ha állandó s ha az államkormány a közismert gazdasági közönséggel, gazdatestületekkel harmoniában, egyetértésre törekszik és egyes pártok túlzott törekvéseitől magát megingatni nem engedi.

7. Az agrárpolitika számol a szociáltrörek-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Wye Lun.

(Angolból.)

Wye Lun az ablakhoz szorította a fejcskékjét és csöndesen nézett maga elé. Megani-tották arra, hogy nem illő minden alkalommal sirni s így hát azon erősködött, hogy vissza fojtja előtörő könnyeit.

Még csak tizenöt éves volt Wye Lun és máris mondhatatlan szerencsétlenség érezte magát. Annyi sok minden ment már keresztül a kis kínai lány, hogy valóban nem lehet csodálni, ha annyiszor nedvesítik keserű könnyek az orcái festékét és ha olyan igen szomorúan szorítja fejcskékjét a tarka kínai holmikkal teli bolt, Gee Gow mott utcabeli üzletének ablakához.

A Sárga folyó partjánál, ahol annyira boldog volt, hozták át New-Yorkba, ahol csak gyász és mély bánat várt rá. Az atyja halász volt a Sárga folyó partján s abból élt, amit a hálója termelt. Mily szívesen lenne otthon Wye Lun a szülői házában; nem báná többé, ha éveken át minden alkalommal mindig csak halat kapna reggelire, ebédre, vacsorára. Hányszor bánta meg, hogy oly könnyedén egyezett bele a hosszú utazásba, amikor egy gazdag hongkongi kereskedő ügynöke a szülői házában megjelent és Wye Lunt feleségül kérte. Az az ember sok pénzt — többet száz dollárnál — hagyott a halász házában és magával vitte a man-

dula szemű kis leányt. És mi minden következett azután! Azzal hitegették, hogy pompás háza lesz, sok-sok szobából és sok-sok cseléddel, akik mind csak az ő parancsát fogják lesni.

Amikor Hongkongba érkezett, azzal fogadta az ügynök, hogy ura, a gazdag kereskedő, árutazott a nagy vizen és megbizta őt, hogy Wye Lunt elvigye New-Yorkba. Nagy hajóra szállt tehát és sok napig a tengeren volt. Egyszer olyan beteg lett a nagy vizen, hogy nem is remélte többé, hogy élve hagyhatja el a hajót. A betegség azonban elmúlt és Wye Lun ismét jókedvű, vidám lett, amikor kísérője tetesítette előtte azt a pompás életet, amelyet mint a gazdag Gee Gow felesége vinni fog. A fiatal emberek, akik a hajón együtt utaztak Wye Lunnal, — fehér ördögöknek nevezték őket az ügynök — ott settenkedtek a kis kínai lány körül. A hosszú ut alatt csakhamar megtanult valamit angolul, úgy hogy a fehér ördögökkel, akik nem is voltak oly gonoszok, mint az ügynök mondta, beszélgetni is tudott egy kissé. Végre San-Francisco ba érkeztek és aztán több napi vasuti utazás után New-Yorkba. Hogyan dobogott a kis szíve, amikor a nagy városhoz közeledtek, ahol a férje várja! De néhány nap múlva arra ébredt, hogy rászédtek. Gee Bow fősvény öreg ur volt, aki mással sem törődött, csak hogy minél több pénzt harcoljon össze. Eszébe sem jutott, hogy Wye Lunt a hitvesévé tegye. Wye Lun csak elárúsítónő volt a nagy üzletben, épen úgy, mint az a sok többi kínai lány, akiket hasonlóképen csaltak el a hazából.

Azért sirt tehát Wye Lun, mikor az üzlet ablakából kimerengett az utcára, ahol a fehér ördögök sűrű tömege hullámozott föl, alá.

Egyszerre észrevelte Wye Lun, hogy egy férfi erősen megfigyeli őt. Véletlenül meglátta, amint a kis kínai lány könyeket törölt ki a szeméből. A férfi nyomban belépett az üzletbe és egy legyezőt kért. Mialatt Wye Lun több legyezőt eléje rakott választékul, az idegen megkérdezte, hogy miért sirt.

— Szerencsétlen leány vagyok, — zokogta Wye Lun tört angol nyelven. — Ön nem lát-szik rossz embernek... kérem, vigyen el innen!

— Ez épen a misszió számára való, — vélte az idegen. — Ismeri ön a missziót? — kérdezte aztán Wye Lun.

Az már hallott róla s intett a fejével.

— Majd értesitem — mondta erre az ismeretlen. — Ha fölveszi a missziót, elhagyhatja ezt a házat, föltéve, hogy nem akar itt maradni.

Aztán eltávozott, szívélyes köszöntéssel; az utcán pedig megállt egy pillanatra, hogy az üzletet megjegyezze magának.

Wye Lun új reménye megvigasztalta őt. De b-szélgetését meglesték. Egy ferdeszemű chinaman meghallotta a fehér ördög utolsó szavait és kötelességének tartotta Gee Bowt figyelmeztetni a veszélyre. Wo Leong — ez volt a neve a ferdeszemű chinamannak — jól tudta, hogy ebből a dologból néhány dollár néz ki a számára; mert nemsokára meg fog jelenni a misszió emberével néhány policeman,

vésekkel is. Nemcsak segíteni akar, de reformálni is. Am teszi ezt mindig etikai alapon és a természetesség, a fokozatosság elvének figyelembevételével. Mert minden nemzet csak a maga természete szerint fejlődhetik. Kísérletezéseknek a nemzetet és benne a nemzet legnagyobb tömegét, a népet, a kisembereket kitenni sohasem fogja. Számol a létező viszonyok exigenciáival, de küzd minden erejével azon törekvések ellen, melyek a fokozatos javításokon túl izgatni, rombolni és kétes öncélú vagyoni kielégítést erőszakosan keresztülvinni akarják.

8. Hogy az agrárpolitika a szocializmus ama követelményével szemben, amely a demokratikus elvet illeti: nem zárkózik el. Az agrárprogram egyik kimagasló törekvése: nevelni a föld népét, a kis embert az alkotmányos élet gyakorlására.

9. Az agrárprogram tartalmának egyik lényeges jegye a szervezkedés, a tömörülésben lévő erő felhasználása a nemzet erkölcsi, anyagi fizikai erejének gyarapítására.

Teszi ezt a szövetkezetekkel, melyeknek nem célja a kereskedelem, ipar fejlődésének megakasztása. Ellenkezőleg: a tisztességtelen verseny megszüntetése, a kereskedelemnek és iparnak nemzetivé való tétele, pártolása nem üres jelszavakkal, de intenzív, összefogó munkássággal. A szövetkezetek célja az agrárprogramban: a kereskedelem, az ipar megtisztulása, felvágása és kiemelése a mostani erkölcsi alap nélkül való helyzetből.

10. Az agrárprogram tartalma továbbá, hogy bármiként dőljön el a kiegyezés, közös vámterületre való tekintet nélkül előkészítse az országot, a gazdaközöniséget az önállóságra, a szilárd alapra, a jövő gazdasági függetlenségére.

11. Az agrárprogram célja őszintén és igazán fejleszteni mindazon szociális törvényeket, melyek már most vagy a közel jövőben hivatva vannak egy közepes társadalom, mint a kisemberek talpraállítására. És ezt nem igyekszik saját céljaira használni, de a nemzet gyökerének, ezzel gerincének erősítésére és egészségességére. A magyar egységes nemzeti állam kiépítése és a szociális munka nála összeesik.

12. Az agrárprogram tartalmának jegye továbbá, hogy a nép erkölcsi és értelmi színvonalát azon magaslatra emelje, honnan ő maga

ítélje meg saját jól felfogott érdekét és fejlődésének kritériumait.

13. A kivándorlás kérdésében külön programot adni nem kell. Maga az agrárprogram érvényesítése leghatalmasabb védőbástya a kivándorlás ellen.

14. A népoktatásra nézve az agrárprogram kívánalma: legyen a magyar népoktatás feltételül és határozottan nemzeti.

A kiegyezési tárgyalások. A kiegyezési tárgyalásokat ezuttal Bécsben fogják folytatni. A magyar miniszterek 10-én vagy 11-én utaznak Bécsbe és öt napig fognak ott maradni. A tárgyalások megkezdése előtt egy Budapest, mint Bécsben, miniszteri tanács lesz. Ezután mindkét miniszterelnök kihallgatásra megy a királyhoz, akinek az a kívánsága, hogy a tárgyalások most befejeztessenek.

Magyvárad városa augusztusban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta meg a havi rendes ülést, melyen Glac Antal főispán elnökle alatt jelen voltak: Mezey Mihály, Rimler Károly, Dus László, Hlatky Endre, Papp Miklós, dr. Virágh Béla, dr. Baróthy Akos, Mayer Sándor, Vassady Lajos, Cseresznyés Béla.

A polgármester havi jelentése.

A bizottsági ülés első tárgya volt Rimler Károly polgármester havi jelentése. A jelentés szerint a közegészségügy a múlt hónapban általában véve jó volt. A halálozások száma kevesebb volt, mint a születéseké. Fertőző betegségek szörványosan fordultak elő. Leginkább a vörheny és a hasihagymáz adta elő magát, azonban halálos fertőző betegségekből kifelé nem adta elő magát. A közbiztonság szintén kielégítő volt.

A kivándorlottakra vonatkozólag annyi, hogy a múlt hónapban 22 utlevelet adott ki a város. Az adóügyek szintén kedvezőek

voltak, amennyiben a múlt hónapban 18485 korona és 30 fillérrel több adó folyt be, mint a múlt év ugyanilyen időszakában. Bejelentéssel a polgármester, hogy a múlt hónapban vonult keresztül a 4-ik gyalogezred Nagyváradon. A katonaság és a tisztek részben a régi járványkórházban, részben pedig a polgároknál valamint a szállodákban voltak elhelyezve.

Fehér Imre ör szénája.

Egy jelentéktelen kis ügy idézett elő kisebb vitát az ügyben. Gere Károly várad-velencei rendőr-örsem jelentése alapján a rendőrség Geberán Péter szintén velencei lakost elítélte azért, mert Fehér Imre vasuti ör szénatartójából állítólag ellopta a szénát. Geberán e határozat ellen felebbezett a közgazgatási bizottsághoz, hol a felebbezés elutasítását javasolta az előadó. A javaslat ellen azonban Hlatky Endre felszólalt s így az ügyet a rendőrségnek rendelték visszaadni, hogy mutasson fel megfelelő bizonyítékokat annak megerősítésére, hogy tényleg Geberán lopta-e el a szénát.

A Központi szálloda ügye.

A Központi-szálloda építésére Adorján és társa megkapták az építési engedélyt, azonban oly meghagyással, hogy a vasbeton munkálatokért a Komor és Marcel vasszállító cég lesz a felelős. A jelzett cég azonban felebbezést adott be a kikötés ellen oly indokolással, hogy nem ők építik a házat, hanem Sztarill Ferenc, miért is ők nem lehetnek felelősek. Az ügy úgy került a közigazgatási bizottság elé, hol Mayer Sándor mérnök azt a kifogást tette, hogy Sztarillnak nincs jogosítványa emeletes házak építéséhez, miért is az épület tovább készítése alól Sztarillt el tiltani kérte. Ez a javaslat azonban nem lett elfogadva, mert beigazolást nyert, hogy Sztarillnak igenis van joga emeletes házak építéséhez. A bizottság a Komor és Marcel cég által beadott felebbezés-

attól pedig, mint minden chinai, Gee Bow is illő tisztelettel fél.

— Jó barát meg akar menteni egy vesélytől, amely fenyeget, Gee Bow! — mondta Wo Leong a kereskedőnek, akit nyomban fölkeresett. De ezek az első szavak meglehetősen hidegen hagyták Gee Bowt.

— Jó barátként jövök, — ismételte Wo Leong. — El akarják venni egyik elárúsítónodet.

Most már érdeklődni kezdett Gee Bow. Tárgyalni kezdett a »jó barátal«. Először természetesen sokat kért a figyelmeztetésért. De aztán hamar megalkudtak öt dollárban és ugyanannyit ígért neki még a kereskedő, ha a hír valóban olyan fontosága.

Wo Leong mindenekelőtt a zsebébe sülyesztette a bankót, aztán előadta részletesen, amit tudott. Gee Bow rögtön intézkedett.

Fél órával később csakugyan betoppantak a várt látogatók. Két rendőr, két matróna, akik a misszió ügynöknőiként mutatkoztak be és egy ur, akit joggal tartott a látogatás okozójának, beléptek Gee Bow üzletébe. A chinai kereskedő nyugodtan kérdezte, mivel állhat a szolgálatokra.

— Egy leány van itt, — mondta az egyik

matróna, aki nem akar önnél maradni. Majd oltalmunkba vesszük őt.

Gee Bow kijelentette, hogy tév dásnek kell a dologban lennie. Üzletének minden alkalmasozottja szabad akaratából van nála. A vonatkozás folyamán egyik rendőr be akart menni az üzletbe, de az idősebbik matróna visszatarította.

— Hagyja csak; a kicsike még megijedne öntől. Majd magam megyek.

És buzalommal eltelve maga sietett be. A másik percben ez a kiáltás hallatszott belülről:

— A hálátlan! Megharapott!

Valamennyien besiettek erre.

— Megőrült! Nem akar innen elmenni.

— Talán mégis tévedés van a dologban, — kérdezte a rendőr azt az urat, aki őket idehozta.

— Ki van zárva. Megjegyeztem magamnak a szobát. Hanem a leány mindenestre más volt ma délelőtt.

A két rendőr nem sokat tépelődött. Magukkal vitték a leányt minden jajgatása és sírása ellenére és a menet elindult.

Amikor a leányt a scheriff elé állították, a következőket mondotta:

— A nevem Sing Fa. Rokona vagyok Gee Bownak, akivel mindig békével és barátságban éltem. Ezek a fehér ördögök betódultak a szobámba és erőszakkal magukkal hurcoltak. Térdem állva könyörgöm néked, nagy mandarin, bocsáss engem vissza Gee Bow házába!

— Azt hiszem — mondta Gee Bow, amikor Wo Leongnak újabb öt dollárt adott — becsületesen megfizettem a baráti szolgálót.

— Jól fölhasználtad a figyelmeztetésem — felelte amaz, — de mégis veszélyes volt Wye Lunt helyettesíteni Sing Fa-val.

— Ellenkezőleg. Tudtam, hogy ezek a fehér ördögök gyerekes szemekkel nem tudják megkülönböztetni az egyik chinai lányt a másiktól. Sing Fa sokkal régebben lakik New-Yorkban, semhogy ezeket az ostoba fehér ördögöket ne ismerné. Jól is végezte a dolgát.

És mialatt ezek ketten az üzletben tárgyaltak, Wye Lun egy sötét szobába zárva várta, mikor jön el a fehér ördög, aki megígérte, hogy őt kiszabadítja. Hiába várta.

Francis Hope.

Az érmelléki Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

nek helyt adott és az építkezésért Sztarillt mondotta ki felelősnek.

Megbüntetett tejkereskedő.

Schwartz Gyula gyapjui tejkereskedőt a rendőrség kihágásügyi osztálya a tisztátalan edények használata miatt 30 korona fő- és 15 korona mellékbüntetésre ítélte. Schwartz az ítélet ellen oly indoklással felelkezett a közigazgatási bizottsághoz, hogy a tisztátalan edények használatának nem ő, hanem a cselédség volt az oka, miért is kérte büntetésének elengedését, illetve csökkentését. A közigazgatási bizottság a felelkezésnek nem adott helyet, mert ez a büntetés a legkisebb ahhoz mérten, hogy ő rozsdás edényekben szállította a tejet napokon keresztül.

A közigazgatási bizottság többi tárgyai még a felsoroltaknál is jelentéktelenebbek voltak. Az ülés délután egynegyed hat órakor véget ért.

Változások a magyar kabinetben?

Egy fővárosi estilap beavatott forrásból tudni véli, hogy az őszszel a Wekerle-kormány három tagja kiválik a kabinetből. Nem hiszünk a kérdéses lap beavatott forrásának, de azért leadjuk kuriózumként az újságírói fantázia szertelen csapongásának ez újabb dokumentumát.

Jekelfalussy Lajos, honvédelmi miniszter, akit a király nemrégiben tábornaggyá léptetett elő, folyton betegeskedik. Három hónap óta egyáltalában nem volt hivatalában. Az ügyeket Bolgár államtitkár vezeti, aki a minisztertanácsokon is résztvesz. Jekelfalussy távozása befejezett dolog.

Josipovich Géza, horvát miniszter megunta a tárcáját. A horvát konfliktus nagyon elvette a kedvét a miniszterségtől. Bizalmas barátai előtt kijelentette, hogy a parlamenti ülészek kezdetén még egy kísérletet tesz a horvát konfliktus békés kiegyenlítésére.

Ha ez nem sikerül, úgy azonnal le fog mondani állásáról. Már pedig a horvát koalíció Josipovichcsal, meg Rakodczayval még szóba se akar állani, úgy hogy Josipovich távozása biztosra vehető.

Zichy Aladár gróf, a felség személye körüli miniszter nagyon zokon veszi, hogy a néppárt korifeusai az ő magatartásukkal annyira elrontották a jó viszonyt a függetlenségi és néppárt között. Zichy nagyon haragszik Rakovszkyra és Zborayra, akik a kiválást forszírozzák, miáltal Zichy helyzete a kabinetben csaknem tarthatatlanná lett. A néppártban már nyíltan beszélnek, hogy Zichy legközelebb lemond állásáról.

Politikai körökben már arról is tudnak, hogy Jekelfalussy utódja Bolgár államtitkár lesz, aki már hónapok óta vezeti a miniszterium ügyeit.

Merénylet királyunk ellen?

Fővárosi tudósítónk jelenti: Klagenfurtban az a hír van elterjedve, hogy midőn Ferenc József királyunk ma dél-élt a város utcáin sétakocsizását végezte, egy éltebb ember keresztül tört a rendőrség kordonán és ütésre emelt bottal neki ment a király kocsijának. A rendőrség letartóztatta a merénylőt, de ez ideig nem tudták megállapítani, vajjon rosszindulatból követte-e el a merényletet. Az eset óriási izgalmat keltett a városban. A király sérületlen maradt.

Egy újabb távirat jelenti Klagenfurtból: Dr. Heim Karontia tartomány kormányzója hivatalosan megcáfolja a Klagenfurtban elterjedt azt a hírt, mintha a király ellen valaki ütésre emelt bottal sétakocsizása alkalmával merényletet akart volna elkövetni. Alaptalanak jelenti ki a kormányzó az álhir összes részletes körülményeit: a király kocsija felé a rendőrség kordonát áttörve senki sem közeledett, legkevésbé ütésre felemelt bottal. A téves hír valószínűleg abból származik, hogy tegnap a karinthiai nagygyakorlat színhelyén letartóztattak kémkedés gyanúja alatt egy állítólag olasz tisztet. Ezzel a letartóztatással kapcsolatos a király ellen való incidens meséje, melyet az aggodó képzelet költött.

A letartóztatás révén azonban sokkal veszedelmesebb hírek is forgalomba kerültek. Beszélnek arról, hogy a letartóztatott állítólagos olasz tisz nem kém, hanem valóságos anarchista, aki a korinthiai hadgyakorlatokon a király élete ellen leskelődött. A hírt ebben a formájában is megcáfolják és a király életéért aggodó korinthiai nép aggodalmából eredőnek mondják.

Itt említjük meg, hogy a korinthiai gyakorlatok befejeztével királyunk egyenesen Bécsbe tér vissza a Burgba. Mint-hogy azonban Bécsben a himlőjárvány uralkodik, a királyt himlő ellen befogják oltani.

Királyunk öreg korára tekintettel vonakodott magát alávetni a beoltásnak, de végre dr. Herzel udvari orvosa tanácsára és rábeszélésére engedett.

A beoltást dr. Herzel udvari orvos fogja végrehajtani a királyon.

A nagyváradai szegények.

Mi lesz a szegényüggyel?

Most az ősz legelején vagyunk ugyan és ha még könnyű rajtunk az idő, talán meleg napjaink is lesznek, azonban már is elég aktuális a szegény üggyel foglalkozni. Aktuális teszi pedig a reánk következő tél képe, mely a múlt évi után itélve és a mai viszonyokat tekintve, még siralmasabbnak ígérkezik.

Naponként most tömegestől, százával keresik fel a rendőrségi épületet a szegény emberek szegénységi bizonyítványokért, még pedig oly növekvő arányban, hogy erre az előző években nem volt eset. Ez is egyik bizonyítéka annak, hogy a szegénység jelenleg nagyobb, mint eddig volt. Ezeknek a szegénységi bizonyítvány kéréseknek jó része a tél folyamán mind a város támogatására lesz utalva, ha csak ideje korán nem gondoskodnak a szegény ügy alapos rendezéséről.

A múlt évben a rettenetes nyomor, mely még a kevésbé tehető embereket is sújtotta, arra indította a várost, hogy a szegényüggyel intézményesen foglalkozzék. A rendezés előmunkálatai meg is kezdődtek, megalakult a szegényügyi bizottság, melynek hivatása lenne megfelelő javaslatot dolgozni ki a szegény ügy rendezése végett. A bizottság azonban csak megalakult, de még ez ideig nem tett semmiféle intézkedéseket, ami biztatná a közönséget azzal, hogy még a tél elejére rendezve lesz a szegény ügy.

A tavasz és nyár folyamán nem volt eset rá, ami ösztökélte volna a bizottságot a gyors tevése, azonban épen ez lett volna a legalkalmasabb idő arra, hogy télire elkészítette volna a szegényügy rendezésének tervét.

Most már az idő oly rövid, hogy a tulajdonképeni segélyezés idejéig nem lehet a végleges tervet kidolgozni és azt meg is valószínűsíteni. Az előjelek és a következtetések azonban megkivánják már, hogy egy ideiglenes tervet készítsenek, melynek alapján a tél folyamán történni fognak a segélyezések, nehogy a múlt télhez hasonlóképen történjék az idén is.

UJDONSÁGOK.

* **A főreáliskola új tanéve és tisztelgése az új főigazgatónál.** A nagyváradai állami főreáliskola szeptember 5-én nyitotta meg az új tanévet. A kapucinus atyák templomában tartott Veni Sancte után az intézet tornacsarnokában mondotta el *Staubert* József, igazgató tartalmas megnyitóját, majd az osztályokba vonulva megadták az osztályfőnökök, tanárok a szükséges utbaigazítást a tanuló ifjuságnak. Ezután vonult az intézet tanári kara dr. *Vass Bertalan* főigazgató üdvözlésére. *Staubert* József, kir. igazgató vezetése alatt részt vettek a tisztelgésben *Hegedüs* Árpád, *Kappel György*, dr. *Kardeván Károly*, *Katona József*, *Petry Gyula*, *Simonyi Ernő*, *Szöke Gyula*, dr. *Tóth Mihály*, *Vidovics Béla*, *Fodor Ferenc*, *Hartmann János*, *Varga Gábor*, *Lichtmann Béla* és *Mellau István* tanárok. *Staubert* József igazgató üdvözlő beszéde után egyenként mutatta be a főreáliskola tanárait dr. *Vass Bertalan* főigazgatónak, ki szívélyes szavakkal fogadta a tanári kar tagjait, mint magaslatos hivatásában munkatársait. Eljárásának alapja mindig a törvény lesz s ahol az nem rendelkezik, ott a Jezus communis alapján fog intézkedni úgy a közérdek, mint a magánfelek

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légző- és húgyvezetési betegségeknek, 26 év óta bizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera megkíméltek azok, a kik köszönéses ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosai szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kötés órákig mesterségesen szénsavval töltött vízzel, sőt a szódavíz is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskészítés. — Kapható minden fűszerüzletben és elábrangu vendéglőben.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borviz!

Főraktár: **KISS KÁROLY** urnál Nagyváradon.

boldogulásának szemeltartásával. Mindnyájunk örömeire szolgál, hogy mint tudósítónk értesít, az új főigazgató üdvözléséről osztatlan tetszéssel távozott a főreáliskola tanári kara.

* **Ismét a belényesi választás.** Megirtuk annak idején, hogy *Lásár Aurél* nagyváradi ügyvéd feljelentést tett az alispánnál a függetlenségi-párt ellen amiatt, hogy egy ismeretlen p. zavoenyi embert a tárkányi választópolgárok politikai nézet eltérése miatt megverték, akinek ezután nyomaveszett. A titokzatos eltűnéséről részletes jelentést kívánt az alispán, melyre a vaskóhi járás főszolgabírója tegnap meg is tette jelentését. E szerint augusztus 20-án a függetlenségi-párt körutra indult, amikor P. Zavoeny községen is keresztül igyekezett menni. A párt mintegy 30 kocsival indult utnak és a községen jelöltjét éltette. Mikor a kocsi megállott, a községből több ember Lukácsit kezdte éltetni. Erre egy tárkányi legény ostorával feljűk csapott állítólag és egy Dragoly Mikulát meg is ütött, minek következtében az kövel kezdett dobálni. A községből ekkora már tömegestül jöttek zavoenyiek és támadó állást foglaltak a függetlenségekkel szemben. A tárkányiak, hogy védjék magukat a kocsiokról leszállva igyekeztek a támadást ártalmatlanná tenni. A kövel dobáló embert két tárkányi alaposan helybenhagyta. Dragolyt a csendőrök a községházára kísérték és ott lezárták. Ez volt az az ember, akit *Lásár Aurél* eltűntnek jelzett.

* **Sötétség a Csillagvárosban.** Tegnap éjjel Csillagvárosban egyszerre minden lámpa kialudt s korom sötétség borult a városrészre. A villamos vezeték hibáit azonnal keresték, kivonult a villanytelep minden előkerülhető szerelője, azonban a hibát nem sikerült felfedezni és így a városrész egész éjjel sötétségben maradt.

* **»Opasno je van se nagnuti.«** Erdékes ujítás áll most küszöbön a Mávnál. Valószínűleg a horvát vasuti nyelvkérdésben tapasztalt horvát tulkapásoktól indítva, elrendelte a m. kir. kereskedelemügyi miniszter, hogy a Máv. magyar vonalain lekerül a kocsi belsejéből az »Opasno je van se nagnuti« horvát feliratu tábla. A magyar vonalakon csupán a »Kibajolni veszélyes« és a »Nicht hinaus beugen« feliratu táblákat hagyják meg, míg az »Opasno je van se nagnuti« felirat csupán a Máv. horvát vonalain lesz látható.

* **Rátkay pénzt visszafizetik.** Nagyváradi városa Rátkay Józsefnek visszaitélte illetéleg megszavazta azt az összeget, amelyet a Városliget rendezésére fordított. A városnak ezen határozatát Zana Ágoston megfellebbezte. A felebbezésre most érkezett le a miniszter határozata, mely szerint a város határozatát mindenben jóváhagyta s így a felebbezésnek nem adott helyet.

* **A vasutasok kardja.** Már régen szönyegen forgó kérdés a vasuti tisztviselőknek karddal való ellátása, mint az a külföldön már régen érvényben van s célja, hogy a szolgálatban oldalfegyverrel ellátott vasuti tisztviselő, mintegy a közrend őre is, amely minőségében tényleg szüksége is lehet a kardra. A kereskedelmi miniszteriumban — hir szerint — most ismét felszínre hozták e témát. Mint ugyanis értesülünk, a miniszter e tárgyban leiratot intézett a Máv. igazgatóságához, hogy a reform dolgában terjesszen elő véleményes javaslatot, az igazgatóság pedig, a különböző

üzletvezetőségekhez intézett felhívásokat. A véleményes jelentések ez év november haváig adandók be s így nem lehetetlen, hogy az 1908-ik év már kardosan találja a vasutasokat.

* **Másodszor is Amerikába.** Hajdu József nagyváradi lakos, aki itt háztulajdonos is pár évvel ezelőtt Amerikában próbált szerencsét és ez némileg sikerült is neki, azonban családja után haza jött Magyarországra és itt próbált jól jövedelmező kenyérkeresethez jutni. Az itthon lét azonban már nem járt szerencsével, az ő állítása szerint ép azért ismét ki akar menni Amerikába. A tegnapi nap folyamán jelentkezett is a rendőrségen hol utlevelet kért. Mendelényi Béla Hajdutól kérte a megfelelő irásait, mire ő egy hajójegyet és két Amerikából érkezett levelet mutatott fel. A hajó jegy Hamburgon keresztül érvényes és olyan társulattól van küldve, amelynek ellenőrzésére a miniszter körrendeletet adott ki. Mendelényi ennélfogva az iratokat lefoglalta és áttette a királyi ügyészségre.

* **Pénzügyőri áthelyezés.** A nagyváradi pénzügyigazgatóság tegnap kérelemmel járult az alispánhoz a vértesi pénzügyőrségnek Nagylétára leendő áthelyezése tárgyában. A pénzügyigazgatósági átirat szerint a Vértesen lévő 3 tagból álló pénzügyőrség a jelenlegi viszonyok között nem képes tartani magát. A három ember legtöbbször száraz étellel táplálkozik. Ezen kívül sokkal alkalmasabb az őrség helyéül Nagyléta, mert ott sokkal több olyan ügy adja elő magát, melybe pénzügyőri beavatkozás és felügyelet szükséges, mint Vértesen.

* **Vaggonhiány és a hadgyakorlatok.** Több helyről panaszkodnak, hogy az idén sokkal korábban állott be a vagonhiány, mint a múlt évben s a főváros kereskedelmi és ipari köreiből nagy nyugtalanságot néznek az őszi kampány elé, mert még mind nek élénk emlékezetében van a múlt évi vagonhiány s annak káros következménye. Az aggodalmak azonban kissé tulzottak. Az igaz, hogy ez idő szerint úgy a fővárosban, mint a vidéken kevesebb teherkocsi áll rendelkezésre, mint amennyire szükség van. Amd. ez a vagonhiány nem volt tartós, mert mihamarabb megszűntek a hadgyakorlatok, az állan vasutak kocsiállomásként nagy része felszabadul s nem lesz hiány vasuti kocsikban, amelyeket nagyrészt most a hadgyakorlatok céljaira kellett tartani. A kereskedelmi kormány azonban minden eszközzel arra törekszik, hogy őszel, mikor megkezdődnek a nagy gabona- és cukorrépa szállítások, elég vagon álljon rendelkezésre. Az országgyűlés által megszavazott beruházási költségek nagy részét arra használják fel, hogy a Máv. és Ksod vonalain az állomásokat kibővítsék és teherkocsikat szereznek be. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter még idejében gondoskodott arról, hogy a megrendelt új teherkocsik minél hamarabb üzembe kerüljenek s kilátás van rá, hogy a Máv. már ennek az esztendőnek november havában kétszeresénél több teherkocsival fog rendelkezni, mint a múlt év hasonló időszakában, úgy hogy az idén nem lesz olyan nagy vagonhiány, mint a múlt évben s a szállításnak sem lesznek olyan akadályai, mint a minők az elmúlt esztendőben voltak.

* **Hűtlen cseléd.** Szacsavay Akos dr. ügyvéd tegnap Szabó Tótyer kisürögdi lakosnak oly megbizással adott át 50 darab zsákot és 1 drb boros hordót, hogy azt szállítsa ki Kisürögdre. Szabó utközben betért egy korcs-

mába és ott megivott egy pohár pálinkát, ami azonban nagyon jól eshetett neki, mert többet kívánt, mivel pedig több pénze nem volt a zsákokhoz folyamodott és azokat a hordóval együtt eladta s az árát megitta. Szacsavay hiába várt értesítést a zsákokról, végre is a rendőrséghez folyamodott, hol is azon szomorú tapasztalatra jutott, hogy a zsákok és a hordó pénzzé, a pénz meg alkohollá változott, ami pedig a Szabó gyomrába uszik. A sikasztó cseléd ellen megindították az eljárást.

* **Mi a szabad gondolkodás?** A szabadgondolkodók most aktuális prágai kongresszusáról folyt a beszélgetés két uriember között az Emke-kávéház egyik törzsasztalánál párolgó pikkoló mellett. A két ur arról vitatkozik, hogy mi a szabadgondolkodás. Az egyik definiál:

— A szabadgondolat nem egyéb, mint az agyat megszabadítani mindenféle előítéletektől.

A másik viszont ezt a meghatározást adta:

— Szabadgondolkodás az, ha én például téged nyakon ütök, akkor neked szabad azon gondolkodnod, hogy miért kaptad a nyaklevest.

Hasonló jókat a prágai kongresszus szabadgondolkodóinak.

* **Az idő.** A forró nyári napokat egyszerre komor őszi nap váltotta fel. Hűvös szél szórta az esőcseppeket az ember arcába s a naptényes utcákon a lehullott esőből képződött pocsolyákban fénylett a víz. A könnyű nyári ruhákat melegebb ruhákkal cserélték ki s a régen nélkülözött felsőruhák elfoglalták az ő birodalmukat. Hiába, vége a kacagó nyárnak következik az ősz az ő melankolikus napjaival, hosszú estéivel. A tegnapi nap méltó bevezetése volt az ősznek, pedig még nagyon korai. Ez a hirtelen létközi lehülés meg is hozza a maga gyümölcsét, lesz sok náthás ember, no de ez még is elviselhető, csak a nagyon száraz föld szomszja legyen kielégítve.

* **Az osztályosrajtók mai huzásán a következő számokat húzták ki nagyobb nyere-ménynyel:**

100.000 koronát nyert: 58524.

25.000 koronát nyert: 94202.

3000 koronát nyertek: 33133 58875.

2000 koronát nyertek; 11975 61015 98283.

1000 koronát nyertek: 23904 47680 74303 104161 115322.

A többi kihuzott számok 500 és 200 koronát nyertek.

* **Antalfyné** folyó hó 7-én szombaton kezdi meg az őszi táncanfolyamát két óra terjedő tanítással, Teleki-utca 13. sz. I. emeleten levő intézetében. A tananyag felöleli az összes divatban lévő szalón táncokat, valamint az amerikai nagy bosztont is. A tanítás 5 órától 7-ig, gyermekeknek. 9 órától 11-ig felnőtteknek. Minden szombaton és szerdán nagy gyakorló kolón estét tart. A bosztontól külön magánórát a nap bármely szakában vehetők. Beiratásokat és értekezéseket szintén az intézetben lehet eszközölni.

IRODALOM.

Az Örökimádás című katolikus folyóirat szeptemberi füzeté rendkívüli dú tartalommal jelent meg, melyből különösen kiemelendők a következő cikkek:

Tartalom. Dr. Vegele Lajos: I. N. R. I. — Szulik József: Az Oltári-zentség előtt. Fischer Agoston: Tiszteletreméltó Eudes János atya élete. — A gyakori és naponkénti szent áldozás. — Fischer Agoston: Elmélkedés a legméltóságosabb Oltáriszeneségről.

E valóban életrevaló folyóirat a központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker. Ullői ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetők pártfogásába.

TANÜGY.

Beírások rendőri segítséggel.

A helybeli községi polgári fiúiskola tanári kara ma kezdte meg a beírásokat. A szülők, akik már éveken át tapasztalják, hogy gyermekeik az iskolából lemaradtak, versenyezve igyekeztek elsők lenni a beíratásnál. Már reggel 7 órakor ellepték a Reáliskola-utcát, úgy, hogy a tanárok is csak a hátulsó kis ajtón juthattak be a beíratási terembe. A beírások folyamata miatt a türelmetlen és gyermekük kimaradásától remegő szülők valósággal megostromolták az iskolaépületet; dacára a rendőri karhatalomnak, százával tódultak be az épületbe. S raidón meghallották, hogy az első osztály létszáma betelt, meglehetősen erős hangon adtak kifejezést elégtelenségüknek. A zugoldó szülők kimaradt gyermekeiket egyelőre előjegyzésbe vette a tantestület s amint halljuk, a szombati iskolaszéki gyűlés elé ismételt előterjesztéssel járul a harmadik párhuzamos első osztály felállítására. Hírlik, hogy a szülők-ből küldöttség alakul, amely a város polgármesterét felkeresi s mint a város adózó polgárai kérik fogják az új osztály felállítását, ami elkerülhetetlenül szükséges is, mert 100-nál több gyermek maradt ki a polgári iskolából.

Tanítói kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kajdy Lajos* fenesi ev. ref. tanítót a fugyivásárhelyi állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Könyvtárak megnyitása. A következő sorok közlésére kérték fel lapunkat:

Mély tisztelettel tudatom a m. t. kartársakkal, hogy a tanítói könyvtárt f. hó 7-én megnyitom. A könyvtár hetenként 2-szer: szerdán és szombaton d. e. 11-12-ig áll a tanítók rendelkezésére. Bodnár János, a könyvtár őr.

Tisztelettel tudatom az érdekelt községgel, hogy a népkönyvtárak: Ujvároson, a Réten és Váralján vasárnap megnyílnak s a könyvosztás megkezdődik. A népkönyvtárakat az illető városrész 16 évnél idősebb polgárai ingyen használhatják. Dr. Adorján Armin a népkönyvtárak felügyelője.

MULATSÁG.

Jótékony célú táncmulatság Székelyhidon. Székelyhidról jelenti tudósítónk. Sikertől nyári táncmulatságot rendezett a gyermekmenhely helyi telepbizottsága az elhagyott gyermekek javára, mely mulatság a célra 175 korona 44 fillér tiszta jövedelmet biztosított. A mulatságon felülfizettek: Dr. Nádai Samu 6 kor., dr. Kiss Vilmos 5 kor., Dráveczky Béla, Vékony Bálint 4-4 kor., dr. Penkert Mihály 3 kor., Kovásznay Marcel, dr. Szabó József, dr. Várady Miklós, Berger Ernő, Csomafáy Sándor, Rosenfeld Ignác, Weinberger Bertalan, Zagyva Imréné 2-2 kor., Váradai Rezső, Kalló Imre, Brem Jánosné, dr. Stettner János, Somogyi Ferencné, Bokor László, özv. Pataky Ferencné, Balogh Lajos, Schwartz Frigyes 1-1 korona. Vas Henrik mérnök a célra 2 üveg pezsgőt adományozott melynek ismételt elárverezéséből befolyt 35 korona. A befolyt pénzt a járási főszolgabíró, mint a telepbizottság elnöke, megőrzés és további kezelés végett átadta Bokor István községi főbíróknak.

TÁVIRATOK.

Az orosz események.

Pétervár, szeptember 5. Kaplan elmerost Utába küldték, hogy az ottani országos elmebeteg intézetében levő forradalmár foglyokat lecsillapítsa. A zendülő foglyok megölték az orvost és a szó szoros értelmében darabokra tépték.

Vasuti szerencsétlenség.

Lemberg, szept. 5. Bukatovics és Zsuranó állomások közt nagy vasuti szerencsétlenség történt. Nyolc utas meghalt, 14-en súlyosan megsebesült, köztük egy fűtő és egy mozdonyvezető. A könnyen sérültek száma igen sok, mintegy 30-an szenvedtek agyrázkodást. Sztaniszlauból segélyvonat ment a szerencsétlenség helyére.

Marokkó.

London, szeptember 5. A Morningpost tangeri jelentése szerint a franciákat a csatából visszatértükkor a spanyolok heves tüzzel fogadták, mert azt hitték, hogy az ellenség közeledik a város felé.

London, szeptember 5. A Times jelenti tegnapi kelettel Tangerből: Itteni benszült hivatalnokok, hír szerint ma levelet kaptak Mulcy Hafidtól, amelyekben Mulcy Hafid közli, hogy őt szultánná kikiáltották. A levelet elnyomták. Sassiban pénteken a mecsetben az imákat a szultán nevében olvasták fel, anélkül, hogy akár Muley Hafid, akár Abdul Aziz nevét említették volna.

London, szept. 5. Az itteni Rothschild-ház 200 font sterlinget küldött a Marokkóból elmenekült zsidók támogatására Gibraltárba, ahol a város legelőkelőbb polgárainak részvételével segélybizottságot alakítottak.

Reménytelen szerelem.

Arad, szept. 5. Tauszig József 22 éves aradi államvasuti tisztviselő szívenlőtte magát és meghalt. Tettének oka reménytelen szerelem.

A kormányozható léghajó.

Berlin, szept. 5. A Parsefal-féle motorléghajó felszállása az este sikerült. A léghajó a Tegeler téhoz és visszament másodpercenként 5 méter szélsébség mellett. A szél ellen gyorsan ment és terv szerint visszatért ismét a felszállási helyhez.

Merénylet egy orosz gróf ellen.

Velence, szept. 5. Ma egy Naimonov nevű orosz behatolt Komarovszky orosz gróf villájába és revolveréből ötször rálőtt. A gróf még ágyában feküdt. Naimonov elmenekült. A grótot, aki súlyosan megsebesült, kórházba szállították. A merénylet a lagunák városában nagy feltűnést keltett.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Tudósítóinknak. Ez uton kérjük tudósítóinkat, sziveskedjenek tudósításaikkal minél többször felkeresni bennünket. Értesítéseiket naponként délután 5 órától 6-ig telefonon is bemondhatják.

NYILTTÉR.

Vettük a következő értesítést!

Reichard Áruházában

Fő-árcán

megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok a következő cikkek-ből: Préhler, Ita, angol- és olasz kalapok! Obervalder és Ladstädter-féle szalmakalapok. Eredeti Panama-kalapok. Férfi-, női- és gyermek színes cipők. Angol zefir ingek. Elegáns divatmelények.

50

Egyedüli raktár a birneves Engelhardt-féle Carlsbadi cipőkből.

REGÉNYCSARNOK.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Irta: Daniel András.

(Franciából.)

21

Malboise Pascalnak nem lévén közeli rokonai, feleségének apja, Ambarés gróf fogadta a vendégeket. A trónkövetelő herceg képviselője vezette a gyászmenetet, ami nagy megtisztetés és hála jele volt a herceg részéről, elvesztett buzgó hiva iránt.

Dacára, hogy Malboise Réginének nem kellett elkísérnie a halottat a temetőbe, sőt még a templomba sem, illendőségből felöltötte az özvegyi mély gyászt; még a gyermekétől is nagyságu, keskeny özvegyi fejké, a hosszú földig érő fátyollal sem bíányozott szép, szőke fejről. Némán, mozdulatlanul ült, nagyon sápadt szép arcán leirhatatlan bánatos kitérés-sel, mély tiszteletet s bámulatot keltett, az előtte egymásután meghajló férfiakban.

Ez az ellenálthatatlanul kecses arc, a sok fekete krepp keretében, a kis szalon félbomlályában, mély fájdalomtól látszott áthatva lenni. És mégis... Hogyan lehessen őszintén sajnálni egy tizenkilenc éves asszonyt, aki politikai okokból választott, ötven éves férjet vesztett el?

Senki sem gyanította, minő titkos kin marcangolta Regine szívét. Hat napja volt már Malboise márki halott és azóta várta nagy tudományal bebalzsamozott teste a törvényes felhatalmazást, hogy eltemetessék és magával vihesse sebének titkát a sirba és Regine még mindig nem is gyanította, mi történhett unokatestvérével d'Ambarés Hugóval. Vajon él-e még?... Senkisémmé venné talán észre, ha eltűnt is, miután szabadságon volt, mikor a dráma estjén előtte megjelent. Távolléte szerint magyarázatot lelt az ezredben. Arva lévén, nem volt család, amely valahol várta volna.

És mindaddig a törvény emberei, akik nem látszottak arra gondolni, hogy a tiszt szerepet játszott a solgrés-i tragédiában, egyet-

len egyszer sem ejtették ki a nevét, vagy óhajtották a jelenlétét.

Hugó tehát vagy meghalt, vagy megszökött. De mióta Régine a vizsgálat eredményét ismerte, csak e feltevések egyikét tartotta valószínűnek.

Az a véres kéz, ami lenyomódott a földalatti ut falára, az övé volt-e vagy a büntársé? Vagy talán csupán egy szemtanu, akitől meg kellett szabadulnia? ... Oh! ez a véres kéz... Minő rémlátományokkal üldözte ezt a szerencsétlen asszonyt.

Hosszu, rémes álmatlan éjeken át kizozta, deliriumba kergette őt.

De hogyan tudja meg a valót? ... Kit kérdezzen? ...

Miután az volt a legkívánatosabb, hogy senki ne hallja meg a világon, senki ne mondja ki azt, amiért életét adta volna, ha tudhatja, Régine nem is kérdezősködött. Miután senki sem említette előtte Hugót, ő sem beszélt róla senkinek. Minő nagy elővigyázatnal kerülte, hogy kiejtse a nevét, abbéli féltelmében, hogy egy helytelen hangsúlylyal felébreszti a figyelmet, könnyen gyanut kelthet talán oly nyomra vezethet, amelyen d'Ambares hadnagy bűnössége bebizonyulhatna.

Ezek voltak okai azon emberfeletti aggodalomnak, ami ennek a fiatal, szüziiesen bájos arcnak azt a merev, kissé megzavarodott kifejezést adta és olyan megkapóan sápadtá tette, hogy megdöbbenetette mindazokat, akik az illemnek eleget téve, tiszteletteljes részvétellel hajoltak meg Maiboise márkí özvegye előtt.

De azért elrejtve, ott csillogott valami kíváncsiság minden lértiszemben, midőn arra a néhány óráig tartott és olyan tragikus véget ért házasságra gondoltak.

Mert ennek az özvegyi szüziességnek misztériuma nem kevésbé érdekelte őket, mint maga a borzalmas bűntény és annak ismeretlen elkövetője. A szerelem és a vér ket-

tős varázsa és a lilium — e jelképes virág — nehéz illata lebegett e gyászos házban, összevegyülve a koporsó mellett hervadó és az egész előcsarnokot betöltő koszorúk és füzérek bódító illatával. A legidegebbek is bizonyos megilletődést éreztek. Minő mértékben lehetett tehát felindulva azon két lény, ki odafenn az első emeleti kis szalonban, hirtelen szemben állott egymással?

Mert ez történt:

A sötét árnyak között, melyek egyik a másik után feléje jöttek, mélyen meghajoltak előtte, aztán tovább mentek, anélkül, hogy közülük Régine csak egyet is felismert volna. Régine, hirtelen megjelent vizióként, észrevett egy aranyos vállrojtot, egy egyenruha veres pantalonját, egy kard villanását.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Allami ménlövésár Nagyszalontán.

A m. kir. földművelésügyi miniszter folyó évi szeptember 16. és október 11-ike közötti időben az ország különböző vidékein, huszonkét helyen az állami lótenyészintézetek részére ménlövésárokat tartat, a miről tegnap jelent meg az értesítés a hivatalos lapban. A miniszter ebben értesíti mind azon méntulajdonosokat, kik eladó ménlovaikat az állami lótenyészintézetek részére felajánlották, hogy a bejelentett teljes koru ménnek bizottsági megsejtelése és esetleg megvásárlása mely helyeken és napokon fog eszközöltetni. Biharvármegye részére ilyen ménlövésár Nagyszalontán szeptember 30-án lesz. Az elővezetés helye és ideje iránt kellő tájékoztatást a vásár napján az illető vásárhely hatósága fogja a kérdezősködőknek

megadni. A megvásárolt ménlovak a helyszínen fognak azonnal átvétetni, vételáruk pedig az eladó által megnevezendő m. kir. adóhivatalnál fog folyóvá tétetni.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, szept. 5.

Buza okt.	50 kilogrammonként	10.66
Rozs okt.	— — — — —	9.10
Zab okt-re	— — — — —	8.10
Tengeri májusra	— — — — —	6.15
Tengeri jul.	— — — — —	8.31

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktözsde 1907 szept. 5-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	— — — 111.20
Magyar koronajárdék 4%	— — — 93.20
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — — 82.30
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — 93.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	95.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	— — — 189.—
Tisza szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — — 144.—
Oszták járadék papirban	— — — 97.25
Oszták járadék ezüstben	— — — 98.25
Oszták járadék aranyban	— — — 116.—
Oszták korona járadék	— — — 97.25
1860. oszt. államsorsjegyek	— — — 150.—
Oszták-magyar bankrészevény	— — — 18.15
Magyar hitelbank részevény	— — — 750.25
Oszták hitelbank intézeti részevény	— — — 652.—
Oszták-magyar államvasuti részevény	— — — 680.—
20 frankos frankos (Napolendor)	— — — 19.12
Német birodalmi márka	— — — 117.77
London vista	— — — 240.67

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
táncrendek, étlapok,
naptárak,
palackfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

Családi otthont,

elegáns egészséges lakást, fényes ellátást találhat nálam **f. évi szeptember hó elejétől** néhány vidéki előkelő uri leány, ki fővárosi tanintézeteket látogat.

Német, angol, francia társalgás. Zongora. Gazdagon ellátott házi könyvtár. Kivánatra privát oktatás.

Allandó orvosi felügyelet.

Lakás: **VI. Király utca 76. sz. a.** az Orsz. Zeneakadémia, Mintarajziskola, Felsőleányiskola stb. közvetlen közelében. Villamos összeköttetés a kaputól minden irányban.

özv. Benedek Kornélné

Katona Ida,

okl. tanítónő.

Személyes megbízhatóság és képességek felől szíves információval szolgál több egyetemi tanár.

Tessék prospektust kérni.

Gazdasszonynak ajánkozik

intelligens keresztény nő, ki a házvezetésben teljesen jártas.

Cím: **Nagy Andrásné, Sztaroveszky-utca 33.**

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő és szalon berendezések, mindennemű modern stíl szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok reudkívül nagy választékban. 20

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak. Kivánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

!! Kiadó !!

Nagy Sándor-utca 8. sz. alatt

két udvari szoba

butorral, vagy anélkül

azonnal kiadó.

Vérszegényeknek

idegeseknek, sápkórosoknak, neurastheniásoknak, női bajokban szenvedőknek páratlan hatású gyógyfürdő

Radna-Borberek

vasas fürdő

Beszterce-Naszódvármegyében.

Klimatikus hely, őstenyő környezet, subalpin klíma. Hideg és meleg fürdők.

Vasas és szénsavas források.

Felvilágosítással szolgál: a fürdőbérletesség, Besztercén, Mihály-utca 18., június 15-től Radna-Borbereken. 61

Legjobbak

a

Moskovits

czipők.

Kossuth-utca 5.

Géptanuló

leányok

felvétetnek

a Szent-László-nyomdában.

Nagyvárad középiskolai Internátus.

Nagyváradon, a Tisza Kálmán téri Elek-féle házban (9. sz.) folyó évi szeptember hó 1-én

gimnáziumi, réáliskolai, felső kereskedelmi

és polgári iskolai tanulók részére

az internátusban a második évfolyam nyílik meg.

Egyenkénti tanítás nevelő tanárok vezetése és ellenőrzése mellett. Szigorú korrepetálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Az intézet a város legegészségesebb helyén fekszik, közel a tanintézetekhez.

Bő tájékoztatót kivánatra ingyen küld az intézet tulajdonosa és vezetője, a kivel értekezni lehet naponként 9-től 12-ig.

Nagyvárad, 1907. június 14.

Dénes Pál,

intézettulajdonos és igazgató.

Iskola cipők

Csak jó minőségben

igen olcsó árak mellett
KIZÁRÓLAG

Aranyi Albert

cipőáruházában szerezhetők be.

Telefon 512.

NAGYVÁRAD, Fő-utca.

Telefon 512.

A jövő tanévre szükséges

összes

tankönyvek

valamint mindennemű

tan- és írószerek

kaphatók

Sebő Imre

könyv- és papírkereskedésében

Rákóczi-ut, Oláry-ház.